

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 320/2012-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. R. K., N., zastúpeného B..., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom jej konateľ a advokáta JUDr. J. B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6 Co/135/2010-454 zo 16. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. R. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2011 doručená sťažnosť Ing. R. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co/135/2010-454 zo 16. novembra 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z priložených dokumentov ústavný súd zistil nasledujúce okolnosti prípadu tak, ako boli ustálené všeobecnými súdmi:

Predmetom sporu pred všeobecnými súdmi bol spor o vlastnícke právo k oceľovo-plechovému skladu (ďalej aj „sklad“), ktorý pôvodne nebol zapísaný v katastri nehnuteľností. Dve fyzické osoby (podnikatelia) ako navrhovatelia v konaní pred všeobecnými súdmi (ďalej len „navrhovatelia“) užívali predmetný sklad ako nájomcovia na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov z 1. februára 1997 uzatvorenej s prenajímateľom – obchodnou spoločnosťou E., a. s., N. (vlastníkom skladu a pozemkov pod skladom). Zmluvou o vysporiadaní materiálu zabudovaného na parc. č... zo 14. februára 1997 previedla obchodná spoločnosť E., a. s., na obchodnú spoločnosť F., s. r. o., predmetný sklad ako „*zabudovaný materiál, a to oceľovo-plechové prikrytie na parc. č...*“. Ďalšou zmluvou o prevode práva z 15. decembra 1998 prevodca (obchodná spoločnosť F., s. r. o.) previedol vlastnícke právo ku skladu na obchodnú spoločnosť H., a. s. Rovnakým spôsobom sa dostali do vlastníctva obchodnej spoločnosti H., a. s., aj pozemky pod uvedeným skladom.

Navrhovatelia nadobudli od obchodnej spoločnosti H., a. s., pozemok pod sporným skladom kúpnu zmluvou zo 16. augusta 2004 za dohodnutú kúpnu cenu 447 000 Sk, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený 21. septembra 2004 za dohodnutú kúpnu cenu v sume 447 000 Sk. Ďalšou kúpnu zmluvou z toho istého dňa nadobudli navrhovatelia od predávajúceho – obchodnej spoločnosti H., a. s. – do podielového spoluvlastníctva každý v podiele $\frac{1}{2}$ oceľovo-plechový sklad ako hnutel'nosť nachádzajúcu sa na predmetnom pozemku za dohodnutú kúpnu cenu 403 000 Sk. Sklad ako hnutel'ná vec nebol zapísaný v katastri nehnuteľností.

Navrhovatelia uzatvorili 3. júla 2000 s obchodnou spoločnosťou H., a. s., zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy, predmetom ktorej bolo zabezpečenie záväzku zmluvných strán z kúpnej zmluvy zo 4. júla 2000, ktorou sa navrhovatelia zaviazali zaplatiť za nehnuteľnosť, a to pozemok pod sklacom, ako aj za oceľovo-plechový sklad sumu 850 000 Sk, a zároveň sa zaviazali uzavrieť v lehote určenej oprávneným zmluvu o zabezpečení záväzku zriadením záložného práva k nehnuteľnosti – pozemku pod sklacom a tiež oceľovo-plechovému skladu.

Na majetok obchodnej spoločnosti E., a. s. (pôvodný vlastník pozemkov a skladu), bol medzitým vyhlásený konkurz. Sťažovateľ uzatvoril 19. novembra 2007 so správcom konkurznej podstaty úpadcu E., a. s., JUDr. B. K. kúpnu zmluvu, ktorou mal kúpiť uvedený sklad za cenu 200 000 Sk. Vzhľadom na to, že táto zmluva mala viaceré nedostatky, nemohlo byť vlastnícke právo sťažovateľa zapísané v katastri nehnuteľnosti. Sťažovateľ ako odporca v konaní pred všeobecnými súdmi tvrdil, že nadobudol vlastnícke právo ku skladu notárskou zápisnicou o osvedčení vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam pod č..., ktorou vyhlásil u notárky JUDr. D. B., že vlastníkom stavby – skladu bez súpisného čísla postaveného na parc. č..., je on. Vlastnícke právo ku skladu bolo následne zapísané do katastra nehnuteľností.

Navrhovatelia podali Okresnému súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) proti sťažovateľovi žalobu o určenie, že sú vlastníkami skladu a že sťažovateľ nie je jeho vlastníkom. Okresný súd rozsudkom č. k. 9 C/41/2008-395 z 11. marca 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) návrhu vyhovel a rozhodol, že navrhovatelia sú podielovými spoluvlastníkmi oceľovo-plechového skladu zapísaného na LV č... pre kat. úz. H..., nachádzajúceho sa na parc. č... zastavané plochy a nádvoría, každý v podiele ½. Konanie o určenie, že sťažovateľ nie je vlastníkom skladu vzhľadom na to, že navrhovatelia vzali návrh v tejto časti späť, zastavil.

Okresný súd ustálil, že sklad je nehnuteľnosťou. Podľa okresného súdu navrhovatelia splnili všetky predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Navrhovatelia vstúpili do dobromyseľnej držby v roku 2004 a 16. augusta 2004 na základe neplatnej

kúpnej zmluvy začali nakladať s vecou ako so svojou, zatiaľ čo predtým boli iba jej nájomcami. Vzhľadom na uzatvorenú kúpnu zmluvu boli podľa okresného súdu dobromyseľní v tom, že zvyšok (zákonom ustanovenej) vydržacej doby 10 rokov si započítali od ich právnych predchodcov.

Krajský súd sa s právnym posúdením veci okresným súdom stotožnil, napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ako vecne správny potvrdil. Pretože krajský súd si osvojil aj skutkový stav zistený veci súdom prvého stupňa a jeho právne posúdenie a odvolanie sťažovateľa neobsahovalo podľa neho úvahy, ktorými sa súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia nezaoberal, nepovažoval už krajský súd za potrebné tieto v dôvodoch svojho rozhodnutia opakovať, ale uviedol iba hlavné dôvody na zvýraznenie presvedčivosti odôvodnenia.

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že ním krajský súd porušil jeho základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu. Ďalej navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Sťažovateľ namieta najmä porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Sťažovateľ v prvom rade namieta, že krajský súd porušil jeho označené práva v dôsledku toho, že nesprávne posúdil splnenie podmienok vydržania a nevysporiadal sa v tomto smere s ním predloženými dôkazmi a ani s jeho námietkami uvedenými v odvolaní, a to vo vzťahu k dvom okolnostiam (dobromyseľnosť vydržiteľov a započítanie vydržacej doby).

Krajský súd mal vyvodiť nesprávny záver zo zmluvy z 3. júla 2000 v otázke dobromyseľnosti navrhovateľov, keďže podľa sťažovateľa z tejto zmluvy vyplýva, že jej účastníci (vrátane navrhovateľov ako vydržiteľov) považovali už v tom čase sklad za nehnuteľnosť, pričom pojem nehnuteľnosť bol použitý v zmluve viackrát. Keďže bol v tejto zmluve sklad považovaný za nehnuteľnosť, mali to podľa sťažovateľa navrhovatelia najmenej od tohto času vedieť a tiež im malo byť známe aj to, že neskoršou kúpnu zmluvou zo 16. augusta 2004 nenadobúdajú postavenie vlastníkov. Nemali byť preto na účely nadobudnutia vlastníckeho práva ku skladu vydržaním považovaní za dobromyseľných. Ani prípadná neznalosť právneho posúdenia veci ako veci nehnuteľnej nemá podľa sťažovateľa v zmysle zásady „ignorantia iuris non excusat“ navrhovateľov ospravedlňovať.

Sťažovateľ reaguje najmä na nasledujúcu časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu:

„Námietka odporcu, že prvostupňový súd sa v dôvodoch svojho písomného rozhodnutia nevyporiadal so zmluvou zo dňa 3. 7. 2000 a táto absentuje v dôvodoch písomného rozhodnutia prvostupňového súdu nie je dôvodná. Prvostupňový súd vyhodnotil tento listinný dôkaz na čl. 7 v dôvodoch svojho písomného rozhodnutia. Uvedenú zmluvu posúdil ako zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy, ktorej bolo zabezpečenie záväzku zmluvných strán z kúpnej zmluvy zo dňa 4. 7. 2000, ktorou sa kupujúci zaviazali zaplatiť za nehnuteľnosť a to parc. č. 689/3 a ocel'ovo-plechový sklad čiastku 850.000 Sk.“

S námietkou o nesprávnom posúdení a rozhodnutí o dobromyseľnosti navrhovateľov súvisí aj námietka sťažovateľa o tom, že sa krajský súd nevyporiadal s jeho tvrdeniami o nedôveryhodnosti svedkov, z ktorých (okrem iného) vyvodil záver o dobromyseľnosti navrhovateľov. Sťažovateľ uviedol, že „poukázal súdu (okresnému, pozn.) na skutočnosť, že sa jedná o organizovanú skupinu osôb, ktoré majú pozakladané personálne prepojené spoločnosti, ktoré žijú z obdobných fingovaných prevodov a prenájmu nehnuteľností...“, a taktiež uviedol tvrdenia, prečo mali byť vyjadrenia jednotlivých svedkov (štatutárnych orgánov obchodnej spoločnosti H., a. s., ako aj navrhovateľov) rozporuplné v otázke, či

považujú sklad za hnutel'nosť alebo nehnuteľnosť. Krajský súd tak podľa sťažovateľa nemal prihliadnuť na dôkazy svedčiacie v jeho prospech.

Krajský súd mal taktiež nesprávne právne posúdiť vec aj v otázke započítania vydržacej doby. Podľa sťažovateľa nemožno do vydržacej doby započítať dobu oprávnenej držby viacerých právnych predchodcov, ale len jedného právneho predchodcu, keďže § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka používa jednotné číslo pojmu „právny predchodca“, a nie plurál.

Podľa § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa do doby podľa odseku 1 (vydržacej doby, pozn.) započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

Už okresný súd sa s právnym názorom sťažovateľa nestotožnil. Podľa odôvodnenia rozsudku okresného súdu *„Rovnako nie je správna argumentácia právneho zástupcu odporcu, že nie je možné započítať oprávnenú lehotu právnych predchodcov navrhovateľov, teda viacerých právnych predchodcov, pričom oprávnená držba právnych predchodcov navrhovateľov bola v konaní preukázaná...“*. Krajský súd sa v napadnutom rozsudku s odôvodnením okresného súdu stotožnil a navyše uviedol, že *„Z uvedenej ustálenej rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky a z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, že námietka odporcu ohľadne započítania predchádzajúcej držby právnych predchodcov navrhovateľov je nedôvodná. Zákonodarca nikde neustanovil, že je možné započítať vydržaciú lehotu iba bezprostredne predchádzajúceho právneho predchodcu a tento názor odporcu nevyplýva ani z konštantnej judikatúry súdov Slovenskej republiky... Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom súdu prvého stupňa o započítaní vydržacej doby právnych predchodcov navrhovateľov...“*.

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku

komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

V nadväznosti na to pri rozhodovaní o sťažnosti musí ústavný súd posudzovať odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v spojitosti s odôvodnením rozsudku okresného súdu, ktoré ako vecne správne krajský súd potvrdil.

Podstata úvahy okresného súdu, ktorú potvrdil krajský súd, spočíva v skúmaní podmienok vydržania. Pre rozsudok okresného súdu nebolo rozhodujúce, či vydržitelia považovali vec za hnutelnú alebo za nehnuteľnú (a preto nebola táto otázka v protiklade s názorom sťažovateľa ani zásadnou pre jeho rozhodnutie), ale či ju dobromyseľne považovali za vlastnú a či aj inak splnili podmienky na vydržanie tejto veci ako veci nehnuteľnej, hoci sa nazdávali, že ide o vec hnutelnú, a to za podmienky, že sklad nebol zapísaný v katastri nehnuteľností. Zároveň sa podľa krajského súdu (ako aj okresného súdu) do vydržacej doby započíta doba držby každého jedného právneho predchodcu.

Podľa krajského súdu držba navrhovateľov s vôľou nakladať s vecou ako vlastnou nepochybne začala v roku 2004, keď navrhovatelia na základe kúpnej zmluvy zo 16. augusta 2004 začali nakladať so sklacom ako so svojou vecou, hoci predmetná zmluva nevedla k prevodu vlastníckeho práva ku skladu ako k veci nehnuteľnej. Detentormi skladu boli navrhovatelia (ako nájomcovia) už určitý čas pred uzatvorením tejto kúpnej zmluvy. Navrhovatelia boli vzhľadom na uzatvorenú zmluvu zo 16. augusta 2004 dobromyseľní a zvyšok vydržacej doby si započítali do doby 10 rokov od právnych predchodcov, ktorých krajský súd považoval tiež za dobromyseľných držiteľov.

Tento názor krajského súdu považuje ústavný súd za ústavne udržateľný. Ústavný súd nemôže nahrádzať všeobecný súd a zasahovať do jeho právomoci pri vyhodnotení listinných dôkazov, výpovedí svedkov či účastníkov. Pre účely sťažnosti je ale podstatné, že krajský súd (ako aj okresný súd) neprekročil ústavný rámec pre ich vyhodnotenie a vyvodil

ústavne konformný záver o požiadavke dobromyseľnosti vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním k veci, ktorá nie je zapísaná v katastri nehnuteľností.

Rovnako sa krajský súd (s odvolaním sa na odôvodnenie rozsudku okresného súdu) ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal aj s otázkou započítania doby držby predchádzajúcich držiteľov, ktorých vzťah k veci a ani jej postupné prevody neboli zapísané v katastri nehnuteľností. Žiada sa síce dať sťažovateľovi za pravdu v tom, že bolo možné očakávať, aby sa krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku neodvolal iba na „konštantnú judikatúru“, ale aby zároveň uviedol, o akú judikatúru ide, napríklad výpočtom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Avšak bez ohľadu na túto skutočnosť považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný výklad krajského súdu (aj s odvolaním sa na výklad okresného súdu), podľa ktorého sa do vydržacej doby započíta vždy aj riadne plynutie vydržacej doby každého jedného právneho predchodcu, teda nielen jediného priameho právneho predchodcu vydržiteľa.

Sťažovateľ ďalej namieta, že krajský súd sa „*arbitrárnym spôsobom*“ zaoberal a právne posudzoval jeho vlastníctvo v konaní s pozitívnym určovacím petitom, teda v konaní o určení vlastníckeho práva navrhovateľov, a s touto námietkou sa krajský súd ani nemal dostatočne vysporiadať. Keďže predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva navrhovateľov, nemal krajský súd dôvod skúmať, či je vlastníkom sťažovateľ, a rovnako tak nemal ani posudzovať spôsob nadobudnutia jeho tvrdeného vlastníckeho práva. Týmto spôsobom sa mal krajský súd odchyliť od iného rozsudku krajského súdu v inom konaní (sťažovateľ poukazuje na rozsudok krajského súdu „*č. k. 6 Co/85,116/2009-310 z 8. septembra 2009*“), z ktorého sťažovateľ vyvodzuje záver, že v konaní s pozitívnym určovacím petitom nie je potrebné skúmať vlastnícke právo iného účastníka ako toho, vlastníctvo ktorého má byť podľa návrhu na začatie konania určené.

Námietky sťažovateľa smerovali proti nasledujúcej časti odôvodnenia rozsudku okresného súdu, s ktorým sa krajský súd stotožnil:

„Súd v konaní o vlastníckej žalobe navrhovateľov je oprávnený ako predbežnú otázku riešiť otázku vlastníckeho práva odporcu k spornej nehnuteľnosti, ku ktorej má list

vlastníctva a aby v súdnom konaní boli preskúmané okolnosti, za ktorých nadobudol vlastnícke práva na základe osvedčenia o vydržaní podľa Notárskeho poriadku. Môže sa ako predbežnou otázkou zaoberať tým, či tvrdenia v osvedčení o vydržaní spísanom notárom boli pravdivé a či mal odporca postavenie oprávneného držiteľa k nehnuteľnosti po celú vydržaciú dobu, príp. jeho právny predchodca.“

Následne okresný súd zodpovedal predbežnú otázku tak, že sťažovateľ nie je vlastníkom. Krajský súd neuviedol odchylnú úvahu a stotožnil sa s dôvodmi uvedenými okresným súdom.

Podľa ústavného súdu sa rozhodovanie o vlastníckom práve navrhovateľov prirodzene dotýka aj tvrdeného vlastníckeho práva sťažovateľa ako účastníka konania, a preto je pochopiteľné, že sa okresný súd a krajský súd mohli zaoberať aj otázkou, či sťažovateľ je vlastníkom skladu, a mohli z nej vyvodiť dôsledky pre svoju rozhodovaciu činnosť. Nadobudnutie vlastníctva sťažovateľom by totiž mohlo viesť k zániku vlastníctva navrhovateľov. Rozsah skúmania závisí od skutkových a právnych okolností prípadu a od tvrdení účastníkov konania, preto môže potreba alebo možnosť skúmania vlastníckeho práva iného účastníka konania ako toho, vlastníctvo ktorého sa má určiť, závisieť od okolností každého jedného prípadu. Navyše, z reprodukovanej textu napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva najmä ústavne konformné vysvetlenie, prečo môže skúmať vlastnícke právo sťažovateľa, hoci existuje notárske osvedčenie o vydržaní svedčiace v jeho prospech, a tiež to, že môže dospieť k inému záveru ako k tomu, ktorý vyplýva z osvedčenia.

Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd aj s touto námietkou vysporiadal ústavne súladným spôsobom nevyvolávajúcim pochybnosti, že by mohlo ísť o svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené rozhodnutie.

Sťažovateľ taktiež namieta nesprávne rozhodnutie o trovách, a to z dôvodu, že podľa neho okresný súd a krajský súd „... pri rozhodovaní o náhrade trov konania svojvoľne

a arbitrárnym spôsobom interpretovali a odmietli aplikovať správnu právnu normu § 146 ods. 2 prvá veta OSP“.

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu aj v časti o náhrade trov konania s odôvodnením:

„Odvolačí súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že v danom prípade neprichádza do úvahy postup podľa § 146 ods. 2 OSP a to zodpovednosť za zastavenie konania. Nie je možné pripísať na ťarchu navrhovateľom späť vzatie návrhu na začatie konania, keď v priebehu konania na základe zisťovania zo strany súdu bola podaná správa z Mestského úradu..., odbor stavebný, že uvedený sklad je nehmuteľnosťou. Práve na základe tohto vyjadrenia navrhovateľa svoju žalobu zobrali späť.“

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP *žaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.*

Podľa § 146 ods. 2 OSP *ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.*

Podľa sťažovateľa navrhovateľa zaviniť zastavenie konania, lebo *„... bola podaná žaloba s viacerými žalobnými návrhmi (petitmi), z ktorých jeden sa v priebehu konania ukázal ako zjavne neopodstatnený. Negatívny určovací petit, ktorý Žalobcovia vzali späť nebol spôsobilý vyriešiť ich údajné neisté právne postavenie. Žalobcovia žalovali nesprávne a neodôvodnene, preto vzali žalobu čiastočne späť a zaviniť zastavenie konania.“*. Týmto spôsobom mal krajský súd nesprávne aplikovať ustanovenia § 146 ods. 2 OSP.

Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd pochybil aj tým, že zohľadnil už namietanú otázku – posúdenie spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva sťažovateľom – ako významnú aj pre rozhodovanie o trovách konania.

Podľa názoru krajského súdu sťažovateľ „... nemôže v danej veci argumentovať tým, že navrhovatelia vedeli, že sa jedná o nehnuteľnosť, a preto zapríčinili zastavenie konania. Tvrdenie odporcu (sťažovateľa, pozn.) odporuje aj jeho spôsobu nadobudnutia predmetného skladu do výlučného vlastníctva, keď ho nadobúdal ako hnutel'nosť, a len z dôvodu, že jeho zmluva nebola vkladuschopnou listinou, nakoľko nespĺňala náležitosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam napokon pristúpil k tomu, že si dal nehnuteľnosť osvedčiť titulom vydržania.“.

Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997).

Z ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva všeobecný záver, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011). V tomto prípade k takému zisteniu ústavný súd nedospel. Sťažovateľom namietané pochybenie nemôže zakladať nedostatok takej intenzity, že by to malo mať zásadný vplyv na ústavnú regulárnosť celého procesu, a navyše, ústavný súd v tomto smere vychádzal aj z princípu minimalizácie zásahov do právoplatných rozhodnutí iných orgánov verejnej moci (napr. IV. ÚS 303/04, I. ÚS 55/2011), ktorým sa vo svojej rozhodovacej činnosti dôsledne riadi.

Ústavný súd z uvedeného dôvodu ani v tejto otázke nepovažuje napadnutý rozsudok krajského súdu za neakceptovateľný alebo zjavne neodôvodnený. Navyše, ani prípadné pochybenie v rozsahu namietanom sťažovateľom by nepredstavovalo zásah takej závažnosti do označených práv sťažovateľa, ktorý by dosahoval ústavnoprávny rozmer a odôvodňoval by prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery bolo možné kvalifikovať ako nepredvídateľnú alebo ústavne neaprobateľnú aplikáciu aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Krajský súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybnovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože napadnutý rozsudok krajského súdu nevykazuje

znaky arbitrárnosti a jeho vydaniu predchádzal postup, v ktorom boli rešpektované princípy spravodlivého procesu, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný takýto postup a hodnotenia nahrádzať (podobne aj m. m. I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá ani dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Ústavný súd z toho dôvodu nezistil, že by napadnutý rozsudok krajského súdu vykazoval z ústavnoprávneho hľadiska také nedostatky, že ním malo byť zasiahnuté do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ ďalej namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré odvodzuje iba z už uvedených námietok proti napadnutému rozsudku krajského súdu v spojitosti s rozsudkom okresného súdu, a to nesprávnym rozhodnutím o predmete sporu, ako aj nesprávnym rozhodnutím o náhrade trov konania.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), súčasťou ktorej je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48

ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny alebo čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ani základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľa spôsobom, s ktorým sťažovateľ síce nesúhlasí, avšak obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, nie je právo na prijatie takého rozhodnutia, ktoré by muselo konvenovať názorom a požiadavkám sťažovateľa. Nezávislé súdne rozhodovanie občianskoprávných sporov vyúsťuje takmer bezvýnimčne do takého verdiktu, že jeden z účastníkov konania nie je procesne úspešný.

S odvolaním sa na tieto skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2012